

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 08 0 U 006565 23 Uvp
Sarajevo, 05.10.2023. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Jahjaefendić Jasmina, kao predsjednika vijeća, Ajanović-Selimović Amele i Vuković Josipa, kao članova vijeća, te Hodžić Melise, kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja V. I. iz Lj., ... , zastupanog po punomoćniku Čilić Jerki, advokatu iz Ljubuškog, ulica Hrvatskih branitelja broj 33, protiv akta broj: FZ3/2/2-35-1-10668-20/15, MB/OB: ... od 07.12.2021. godine, tuženog Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari priznavanja prava na prijevremenu povoljniju starosnu penziju, odlučujući o zahtjevu tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Širokom Brijegu, broj: 08 0 U 006565 22 U od 05.04.2023. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 05.10.2023. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Širokom Brijegu, broj: 08 0 U 006565 22 U od 05.04.2023. godine odbijena je tužiteljeva tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Ljubuškom, broj: FZ11/2-35-1-47611-11/18, matični broj: 1183711453 od 23.03.2021. godine. Tim prvostepenim rješenjem tužitelju nije priznato pravo na prijevremenu povoljniju starosnu penziju.

Podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj je, po punomoćniku, osporio zakonitost i pravilnost pobijane presude zbog pogrešne primjene materijalnog prava i povrede odredbi postupka navodeći da se prvostepeni sud nije upustio u problematiku tužbenog zahtjeva, da je ignorisao njegove navode, te paušalno i bez zakonskog osnova odbio tužbu pozivajući se na odluku Vlade Federacije BiH objavljenu u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“ broj: 7/14. Nadalje se poziva na odredbe Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata koje jasno određuju osnovni uslov za sticanje penzije po tom Zakonu i ne upućuju na primjenu nijednog drugog podzakonskog akta, da je uvjerenje Grupe za pitanja evidencija iz oblasti vojne oblasti Ljubuški od 03.03.2021. godine pribavio tuženi, da je u istom navedeno da je vršio zapovjednu dužnost u razdoblju od 27.09.1994. godine do 28.12.1995. godine i da je imao ustrojbeni čin pukovnika, ali da nije evidentirano da je u odgovarajućim postrojbama vršio zapovjedne dužnosti tokom rata, iz čega je tuženi pogrešno utvrdio da se njegovom zahtjevu nije moglo udovoljiti, a pri tome se postojanje više postrojbi ranga bojne i više moglo utvrditi jedino provođenjem javne rasprave, saslušanjem svjedoka i iznošenjem materijalnih dokaza, a

što prvostepeni organ nije prihvatio, čime mu je povrijeđeno pravo na saslušanje u upravnom postupku iz članka 8. i 141. Zakona o upravnom postupku. Pored toga, tvrdi da odluke o davanju saglasnosti za poništavanje akata Federalnog ministarstva za pitanja branitelja i invalida obrambeno-oslobodilačkog rata ne mogu biti jače snage i ne mogu derogirati citirani zakon, te da činjenica kojoj brigadi pripada, a koja nije navedena u uvjerenju ne može pasti na njegov teret. Na kraju naglašava i da je njegovu upravnu stvar trebalo riješiti prema Zakonu, a ne prema kasnijim i to nižim aktima koji derogiraju primjenu Zakona i to sve poštivanjem načela saslušanja stranke u postupku, što bi mu omogućilo da dokaže činjenice koje mu idu u prilog. Predlaže preinačenje sudske odluke usvajanjem zahtjeva, odnosno predlaže ukidanje sudske odluke i vraćanje sudu na ponovno rješavanje.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti kao neosnovan odbije.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog Zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz stanja upravnog spisa i obrazloženja pobijane presude proizilazi da je prvostepeni sud na osnovu predmetnog činjeničnog stanja (utvrđenog u dva navrata ponovljenom upravnom postupku), čiju pravilnost i potpunost ovaj Sud ne može preispitivati u smislu odredbe člana 41. stav 4. Zakona o upravnim sporovima, poprimio utvrđenim da je tužitelj dana 21.10.2013. godine prvostepenom organu podnio zahtjev za ostvarivanje prava na prijevremenu povoljniju starosnu penziju u skladu sa odredbom člana 14. stav 2. Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata („Službene novine Federacije BiH“, br. 41/13 i 90/17)-u daljem tekstu Zakon, kojom je propisano da lica koja su propustile rokove, a ispunjavale su uvjete iz Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima, mogu podnijeti zahtjev za ostvarivanje prava prema odredbama tog zakona. Prema odredbama Zakona o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima ("Službene novine Federacije BiH", br. 42/11 i 37/12) proizilazi da se potvrđuje ostvareno pravo na starosnu penziju pod povoljnijim uvjetima za one osobe koje su već ostvarile pravo na starosnu penziju primjenom propisa navedenih u članu 2. tog zakona, među kojim propisima je i Uredba o sticanju prava na starosnu penziju pod povoljnijim uvjetima pripadnika bivše Vojske Federacije Bosne i Hercegovine i državnih službenika i namještenika bivšeg Federalnog ministarstva odbrane ("Službene novine Federacije BiH" br. 75/06, 58/07, 89/07, 31/08 i 77/09). Pod licima koja su propustile rokove u smislu odredbe člana 14. stav 2. Zakona smatraju se lica koja su propustila rokove, a ispunjavala su uslove po propisima po kojima su pravo na penziju ostvarili korisnici čija su prava potvrđena Zakonom o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uslovima (član 5. Pravilnika o provođenju Zakona o prijevremenom povoljnijem penzionisanju branilaca odbrambeno-oslobodilačkog rata-"Službene novine Federacije BiH", broj: 45/14).

Prvostepeni sud je nadalje utvrdio da prema pribavljenom uvjerenju Grupe za pitanja evidencija iz oblasti vojne obveze Ljubuški, broj: 07/44-45/3-03/21 od 03.03.2021 godine, proizilazi da je tužitelj u periodu od 27.09.1994. do 28.12.1995. godine obnašao zapovjednu dužnost: Zapovjednik (izmještenog zapovjednog mjesta) - IZM-a „Svitava” HVO Ljubuški, ustrojbeni čin Pukovnik, ali da u istom nije naveden naziv zapovjedništva – postrojbe HVO (bojna, odred i dr.) u kojoj je vršio zapovjedne dužnosti tokom rata, a kako je to regulisano u Odluci Vlade Federacije BiH o davanju saglasnosti na Pregled naziva, komandi, jedinica iz

sastava Armije BiH, HVO-a i HOS-a s formacijskim dužnostima i formacijskim činovima u jedinicama ranga bataljona i više ("Službene novine Federacije BiH" br. 74/14 i 77/14), čiji je sastavni dio navedeni Pregled. Obzirom da je tužitelj tražio ostvarivanje prava po osnovu obnašanja zapovjedne dužnosti - zapovjednik izmještenog zapovjednog mjesta koja nije obuhvaćena navedenim Pregledom, to su po ocjeni prvostepenog suda organi uprave pravilno i zakonito postupili kada nisu tužitelju priznali predmetno pravo. S tim u vezi prvostepeni sud nalazi da ukoliko stranka na osnovu dokaza s kojim raspolaže smatra da joj uvjerenje nije izdano u skladu sa podacima iz službene evidencije, može zahtijevati izmjenu uvjerenja, a organ odnosno institucija su dužni donijeti posebno rješenje ako odbiju zahtjev stranke da joj uvjerenje izmjene, odnosno izdaju novo uvjerenje i u tom slučaju važi rok od 5 dana od dana podnošenja zahtjeva za izdavanje novog uvjerenja, a ako to ne bude učinjeno u tome roku, smatra se da je zahtjev odbijen (odredba člana 169. Zakona o upravnom postupku).

Donošenjem pobijane presude prvostepeni sud nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, niti pravila federalnog zakona o postupku koja su mogla biti od uticaja na rješenje stvari, zbog čega je zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke neosnovan.

Budući je u provedenom upravnom postupku utvrđeno da je tužitelj propustio rokove za ostvarivanje prava na prijevremenu povoljniju starosnu penziju po Zakonu o potvrđivanju prava na prijevremenu starosnu penziju ostvarenu pod povoljnijim uvjetima, to je u konkretnom slučaju mogao biti obuhvaćen kategorijom lica za koju je propisana mogućnost da pravo na penziju mogu ostvariti prema članu 14. stav 2. Zakona, ali uz ispunjenje uslova da se radi o kategoriji lica iz člana 1. stav 2. alineja 3. citirane Uredbe, tj. o generalima, brigadirima i vojnim starješinama koji su u ratu obavljali dužnosti i to komandanta (zapovjednika) u jedinicama ranga bataljona (bojne) istog ili višeg ranga, načelnika štaba (stožera) i zamjenika zapovjednika (komandanta) u jedinicama ranga brigade istog ili višeg ranga.

Međutim, kako tužitelj prema pribavljenom uvjerenju nije ispunjavao uslove za sticanje prava na starosnu penziju u smislu citirane Uredbe, to su organi uprave, a i prvostepeni sud o njegovom zahtjevu pravilno i zakonito negativno odlučili. Ovo stoga što izmješteno zapovjedno mjesto „Svitava” HVO Ljubuški, nije obuhvaćeno Pregledom naziva zapovjedništva, postrojbi HVO-a, pa kako tužitelj nije obavljao zapovjednu dužnost u jedinicama ranga bojne istog ili višeg ranga i jedinicama ranga brigade istog ili višeg ranga, to mu u smislu člana 14. stav 2. Zakona pravo na starosnu penziju nije ni moglo biti priznato. Pri tome treba istaći da je navedenim Pregledom dat pregled naziva komandi, jedinica sa dužnostima i propisanim formacijskim činovima za te dužnosti u jedinicama ranga bataljona (bojne) i više, odnosno ranga brigade i više, a istim nije obuhvaćena dužnost zapovjednika ili zamjenika zapovjednika izmještenog zapovjednog mjesta. Navedenom Odlukom i Pregledom nije derogiran Zakon, kako se to u navodima zahtjeva za vanredno preispitivanje ističe, već je samo dat pregled naziva, a zapovjedna dužnost i rang jedinica su jasno propisani članom 1. stav 2. alineja 3. citirane Uredbe, na koju upućuje član 14. stav 2. Zakona na osnovu kojeg je tužitelj i tražio priznavanje prava na starosnu penziju. Radi toga se pobijana presuda pokazuje pravilnom i zakonitom, a navodi zahtjeva za vanredno preispitivanje u tom pogledu neosnovanim.

S obzirom na ostale navode tužitelja treba istaći da tužbom nije traženo provođenje javne rasprave u smislu člana 28. Zakona o upravnim sporovima, već je tužba u bitnom zasnovana na utvrđivanju činjenice pripadnosti određenoj vojnoj formaciji i na određenom formacijsko-vojnom položaju, a koja se, suprotno tvrdnjama tužitelja, imala utvrđivati isključivo na osnovu uvjerenja izdatog od strane nadležnog organa u skladu sa članom 15. citiranog Zakona, a pri tome je prvostepeni sud pravilno našao da mu je u smislu člana 8. i 141.

Zakona o upravnom postupku omogućeno učešće u provedenom postupku, te davanje izjašnjenja o svim bitnim okolnostima i činjenicama predmeta, a koje pravo tužitelj nije iskoristio (punomoćnik tužitelja po pozivu nadležnog organa se očitovao da je bespredmetno izjašnjavati se), što sve navode iz zahtjeva za izvanredno preispitivanje i u tom pravcu čini neosnovanim.

Obzirom na izneseno ovaj Sud je i ostale navode zahtjeva cijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci ove presude.

Zapisničar
Hodžić Melisa, s.r.

Predsjednik vijeća
Jahjaefendić Jasmin, s.r.